

Vraag en Antwoord: Gewaslijsten 7e AP vanggewassen en winterteelten

Komt er een verbod op gewassen?

Er komt geen verbod op specifieke gewassen. Het is niet zo dat voor 1 oktober alle (niet-uitgezonderde) teelten van het land moeten worden gehaald om een vanggewas in te zaaien. Wel zal men dan te maken kunnen krijgen met een korting op de stikstofgebruiksnorm in het volgende jaar. De hoogte hiervan zal afhankelijk zijn van wanneer alsnog een vanggewas wordt ingezaaid, en het areaal waarop later of niet een vanggewas wordt ingezaaid. Als op 1 november nog geen vanggewas is ingezaaid zal de maximale korting op de stikstofgebruiksnorm worden gerekend. Deze maatregel zal alleen voor zand- en lössgronden gelden.

Waar komt deze regeling vandaan?

Vorig jaar hebben we, samen met sectorpartijen, wetenschappers, provincies en waterschappen het 7^e actieprogramma Nitraatrichtlijn opgesteld. In het actieprogramma is opgenomen dat vanaf 1 januari 2023 op zand- en lössgronden uiterlijk 1 oktober zoveel mogelijk een vanggewas, zoals gras, na de hoofdteelt geteeld wordt. Hiermee wordt een grote verbetering van de waterkwaliteit voorzien. Ook draagt het bij aan de verbetering van de bodemkwaliteit.

Waarom missen er gewassen op de lijst van uitgezonderde teelten?

Gewassen die nog niet op de lijst van uitgezonderde teelten staan kunnen worden doorgegeven, met de reden waarom deze alsnog uitgezonderd zou moeten worden. Reacties op de lijsten kunnen worden gegeven via [Overheid.nl | Consultatie Gewaslijsten 7e AP vanggewassen en winterteelten \(internetconsultatie.nl\)](https://overheid.nl/consultatie/gewaslijsten-7e-ap-vanggewassen-en-winterteelten).

Wat is internetconsultatie?

Internetconsultatie is een vorm van consultatie waarbij burgers, bedrijven en instellingen via het internet informatie krijgen over conceptwetsvoorstellen en hier suggesties over kunnen doen. Op basis van deze suggesties kan het concept worden aangepast. Met internetconsultatie kan in een vroegtijdig stadium duidelijk worden of voorgenomen wetgeving werkbaar is in de praktijk of niet.

Waarom kan de overheid dit bepalen?

We hebben binnen de EU afspraken gemaakt over de waterkwaliteit, in de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Hierbij hebben we afgesproken, en in de Nitraatrichtlijn verplicht gesteld, dat lidstaten elke vier jaar een actieprogramma opstellen. Vorig jaar hebben we, samen met sectorpartijen, wetenschappers, provincies en waterschappen het 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn opgesteld. Eén van de maatregelen die we daardoor nemen is dat in principe voor 1 oktober een vanggewas ingezaaid moet zijn na alle teelten op zand- en lössgronden, of dat het jaar erop een korting op de stikstofgebruiksnorm volgt. Vooral in de zand- en lössregio's is deze waterkwaliteit vaak nog niet goed. Er zijn hier dus hoe dan ook maatregelen nodig om de waterkwaliteit te verbeteren. Ten tijde van de consultatie van het 7^e actieprogramma was nog niet uitgewerkt welke teelten wel en niet uitgezonderd zouden zijn. Daar heeft de werkgroep onder de CDM nu aan gewerkt. We leggen nu het voorstel voor.

Wat houdt de internetconsultatie van deze gewaslijsten in?

Voor sommige teelten is het niet haalbaar om vóór 1 november een vanggewas te hebben ingezaaid, doordat deze teelten lang moeten groeien of in de winter blijven staan, zoals valeriana. En er zijn ook teelten die een vergelijkbare hoeveelheid stikstof opnemen als een vanggewas, bijvoorbeeld suikerbieten. Deze teelten zullen dan uitgezonderd worden van de maatregel. Dit geldt *niet* voor teelten die soms wel en soms niet voor 1 november worden geoogst. Dit omdat naar de toekomst toe de oogst van deze teelten vervroegd kan worden, zodat een vanggewas alsnog zijn werk kan doen. Op advies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) is er een lijst samengesteld met teelten die uitgezonderd kunnen worden van deze regeling. De internetconsultatie geeft andere partijen de kans hier reactie op te geven. Missende teelten kunnen dus alsnog met goede argumentatie aangedragen worden om op de lijst te komen.

Vraag en Antwoord: Gewaslijsten 7e AP vanggewassen en winterteelten

Waarom 1 oktober?

Uit wetenschappelijk analyse blijkt dat de opname van stikstof door het vanggewas snel afneemt na 1 oktober en vrijwel nul is na 1 november. Het is dus cruciaal om op tijd een vanggewas te zaaien als het nog een bijdrage wil leveren aan een betere waterkwaliteit.

De berekeningen zijn gebaseerd op experimenteel onderzoek uit de periode 1988 - 1993, waaruit een relatie tussen de bovengrondse N-opname van snijmaïs en de temperatuursom tussen zaai en inwerken is afgeleid:

- Schröder, J.J., W. van Dijk & W.J.M. de Groot (1996) *Effects of cover crops on the nitrogen fluxes in a silage maize production system. Netherlands Journal of Agricultural Science 44, 293-315.*
- Schröder, J.J., L. ten Holte & B.H. Janssen (1997) *Non overwintering cover crops: a significant source of N. Netherlands Journal of Agricultural Science 45, 231-248.*
- 3 CDM advies groenbemesters (2017) https://www.wur.nl/upload_mm/c/8/1/6b63d919-1690-4f07-981a-07b3b6a3e7f1_1705577_Oene%20Oenema%20bijlage%201.pdf

Zijn er straks bepaalde producten niet meer verkrijgbaar?

Producten zijn gewoon verkrijgbaar. Het is niet zo dat voor 1 oktober alle niet-uitgezonderde teelten van het land moeten worden gehaald om een vanggewas in te zaaien. Wel zal men dan te maken krijgen met een korting op de stikstofgebruiksnorm in het volgende jaar. Deze zal afhankelijk zijn van wanneer alsnog een vanggewas wordt ingezaaid, en het areaal waarop later of niet een vanggewas wordt ingezaaid. Gewassen die nog niet op de lijst van uitgezonderde teelten staan kunnen worden doorgegeven waarom een deze alsnog uitgezonderd zou moeten.

Waarom staat XXX gewas niet op de lijst?

Als het gewas niet op de lijst uitgezonderde teelten staat, dan heeft de werkgroep van de CDM niet aangegeven dat deze teelt vrijwel altijd na 1 november wordt geoogst of een vergelijkbare hoeveelheid stikstof opneemt als een vanggewas. Dat kan zijn omdat dit in de praktijk zo is, maar ook omdat ze niet alle denkbare teelten in beschouwing heeft kunnen nemen. Het staat eenieder daarom nu vrij om de redenen waarom een teelt alsnog uitgezonderd zou moeten zijn bij ons aan te leveren.

Gewas XXX wordt soms pas na 1 november of 1 december geoogst. Waarom is deze dan niet uitgezonderd?

Het gaat hier dan waarschijnlijk om een gewas dat soms ook voor 1 oktober geoogst kan worden. Het idee achter de korting op de stikstofgebruiksnorm is dan ook deels om te stimuleren dat samen met de verwerkende industrie gewerkt wordt aan het vervroegen van de oogst. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken voor andere rassen.

Het 7^e actieprogramma is toch al geconsulteerd? Waarom dan nu deze consultatie?

Ten tijde van de consultatie van het 7^e actieprogramma was nog niet uitgewerkt welke teelten wel en niet uitgezonderd zouden zijn. Daar heeft de werkgroep onder de CDM nu aan gewerkt. We leggen nu het voorstel voor. Wij nodigen iedereen uit om suggesties en opmerkingen te plaatsen bij de lijsten met vanggewassen en winterteelten.

Zijn de lijsten al definitief?

Nee. De lijsten zijn nog niet definitief. Op basis van reacties uit de internetconsultatie kunnen de lijsten nog worden bijgesteld. Reacties op de lijsten kunnen worden gegeven via [Overheid.nl | Consultatie Gewaslijsten 7e AP vanggewassen en winterteelten \(internetconsultatie.nl\)](https://www.overheid.nl/consultatie-gewaslijsten-7e-ap-vanggewassen-en-winterteelten).

De regelgeving gaat in op 1 januari 2023, maar ik heb al iets anders gezaaid. Krijg ik dan toch al een korting in 2023?

U zult in 2023 geen korting op de stikstofgebruiksnorm krijgen voor het na 1 oktober inzaaien van een vanggewas in 2022. Het is de bedoeling dat de nieuwe regelgeving hiervoor per 1 januari 2023

Vraag en Antwoord: Gewaslijsten 7e AP vanguarden en winteroelten

wordt gepubliceerd. Dit is nog niet definitief en hangt af van het verdere proces. De maatregel gaat gelden vanaf het eerste moment dat met de officiële, in het staatsblad gepubliceerde nieuwe regelgeving rekening kan worden gehouden. De eventuele korting zal ook pas op zijn vroegst ingaan in het jaar 2024. De precieze bepalingen hierover zijn nog niet klaar. Bij het uitwerken wordt rekening gehouden met de bedrijfspraktijk. Als u vragen of opmerkingen heeft over de toepassing van deze korting, dan krijgt u nog gelegenheid die opmerkingen te maken als de conceptregeling over een paar weken wordt gepubliceerd voor internetconsultatie.